

N. KOCHS SKOLE

Skt. Johannes Allé 4

8000 Århus C

Tlf.: 87 321 999 Fax: 87 321 991

e-mail: kochs@kochs.dk

www.kochs.dk

Trøjborg d. 29. maj 2009

Kære 9. og 10. klasse.

Så er problemerne overstået i denne omgang.

I har været til skriftlige og mundtlige prøver og ydet jeres bedste – håber jeg da.

I er nu færdige med et forløb i jeres liv.

Hvad har I lært, og hvad vil I bruge det til ?

Det er jo nok meget forskelligt for hver enkelt af jer, hvad svarene vil være på disse 2 spørgsmål.

Måske tænker I nu på, hvad I har lært i de forskellige fag, og hvilken uddannelse I gerne vil i gang med på et tidspunkt – og det er også meget vigtigt at gøre sig klart. Men det er ikke det, jeg vil ind på.

Jeg begyndte med at nævne, at ”problemerne” var overstået i denne omgang.

PROBLEM !

Hvad forstår I ved det ord ?

Ordet problem er græsk og betyder: vanskelighed eller hindring, men det er jeg ikke sikker på hjælper ret meget at vide, når der er et problem.

Jeg er derimod helt sikker på, at I alle sammen kender til problemer – har haft problemer og vil få problemer i fremtiden.

Uanset hvem vi er og i hvilket land eller hvilken tid vi lever i er problemer en naturlig del af vores hverdag – i vores arbejde/uddannelse og i samværet med andre.

Jeg oplever, at der er forskellige holdninger til problemer.

Nogle vil helst være fri for problemer. De synes, at det er besværligt – og så kan der meget let ske det, at problemerne synes at vokse, at kunne blive større og større, indtil de til sidst næsten fylder det hele for en.

Andre synes, at problemer er gode at have, fordi de stiller krav til en, fordi de skal løses, fordi man lærer af at løse dem. Det kan være svært, men tit opdager man nye muligheder, når man går i gang med at løse problemer.

Jeg synes, at problemer er meget forskellige. Man kan have problemer i forhold til ting eller opgaver, og det er een slags problemer – så kan man have problemer i forhold til andre mennesker, og det er en helt anden slags problemer.

Problemer i forhold til ting eller opgaver kan nok være svære at løse, men de er på en eller anden måde neutrale. Man kan gå til dem, analysere dem, opstille løsningsforslag, logiske eller kreative, afprøve dem, ændre på dem, prøve igen og igen – indtil de er løst eller til der er tilfredshed med løsningen.

Det er på den måde, vi lærer – sådan har I f.eks. lært at læse, men også at sy på symaskine eller mange af de andre færdigheder I kan. Vi har forsøgt at hjælpe jer, vise jer metoder, fortælle vores erfaringer – men det I kan, er noget I har lært jer selv, noget I har øvet jer på, noget I har forstået sammenhængen i, noget I har arbejdet med.

Problemer på den måde er altså gode for os og nødvendige for vores udvikling. Jeg håber, at I vil gå til disse typer af problemer med stor energi fremover og med en overbevisning om, at I kan løse dem – i hvert fald de fleste af dem - det kan I nemlig, hvis I virkelig vil. Bare prøv, prøv og prøv.

Den anden slags problemer – dem man kan få i forhold til andre mennesker – synes jeg ofte er langt sværere at løse. De er ikke neutrale. Man vil altid selv være en del af problemet, og det gør det sværere at analysere og forstå, hvad man kan gøre. Problemer mellem mennesker handler oftest om holdninger og følelser. De er derfor ikke lige til at tage og føle på. To mennesker oplever sjældent den samme situation på samme måde, og de kan derfor have meget svært ved at forstå hinanden fuldt ud. Vi kan også have svært ved at forklare/sætte ord på vores holdninger og følelser. Når der er problemer mellem mennesker skyldes det nogle gange misforståelser andre gange at tilliden er forsvundet. Men problemer mellem mennesker er mindst ligeså vigtige at få løst, som alle andre problemer. Der er derfor ikke noget at gøre. Vi må tage dem op – prøve at beskrive dem – vores oplevelse – forsøge at sætte os ind i andres oplevelse – prøve at forstå holdninger og følelser hos andre – foreslå løsninger, afprøve dem, ændre og prøve igen, indtil problemerne er løst eller der i det mindste er kommet en tilfredsstillende balance for den enkelte.

I kender det godt fra jer selv. Her hos os har I gået i en klasse. Godt 20 elever og nogle lærere. I er og har altid været vidt forskellige. Det har krævet noget af hver enkelt af jer – det at skabe muligheder for at udvikle sig som menneske samtidig med, at der skal sikres udvikling for hver enkelt af de andre i et fællesskab. Vi har forsøgt at hjælpe, snakket og forklaret – taget problemer op – men det er jer, der har været afgørende for, hvordan den enkelte har haft det i fællesskabet. Det er jer, der har givet og taget, og jeg håber, at I har lært af det – lært at det er vigtigt og at det kan lade sig gøre at løse også disse typer af problemer, hvis man virkelig vil. Man må prøve, prøve og prøve igen.

Det har vi en lille sang om og I må gerne synge med alle sammen. Det er i hvert fald let at falde ind på omkvædet. I kender melodien. Jeg hørte sangen til vårmarkedet. Den gik rent ind hos mig. Vi har lavet versene lidt om, men omkvædet er det samme.

Det er 3.B. multimusik, der sammen med Allan, har øvet sig.

Du ka' gør' det, hvis du virk'lig vil.
Du ka' gør' det, hvis du virk'lig vil.
Du ka' gør' det, hvis du virk'lig vil,
så bare prøv,
prøv og prøv,

prøv og prøv.
Du ka' gør' det, hvis du vil.

Du har mødt uretfærdighed,
oplevet at det går op og ned.
Det er hårdt at gå imod en strøm,
men gå alligevel efter din drøm.

Du ka' gør' det, hvis du virk'lig vil.
Du ka' gør' det, hvis du virk'lig vil.
Du ka' gør' det, hvis du virk'lig vil,
så bare prøv,
prøv og prøv,
prøv og prøv.
Du ka' gør' det, hvis du vil.

Rom blev ikke bygget på en dag,
forhindringer er der masser af.
Men jo mer' du kæmper for din sag,
jo federe er det at vinde dit slag.

Du ka' gør' det, hvis du virk'lig vil.
Du ka' gør' det, hvis du virk'lig vil.
Du ka' gør' det, hvis du virk'lig vil,
så bare prøv,
prøv og prøv,
prøv og prøv.
Du ka' gør' det, hvis du vil.

Jeg kommer af og til her i skolegården – det er altid meget spændende at se, hvad der sker her.

Årstiden kan være med til at bestemme legene. Der kan være bestemte aktiviteter, der er gået mode i. Der kan være få børn i gården og der kan være mange. Altid er der noget at iagttage og lære af.

Jeg er faktisk dybt imponeret over jer. I er usædvanlig gode til at løse de problemer, der naturligvis hele tiden opstår, når der foregår så mange forskellige ting på en gang, som der kan foregå i denne gård.

Omme bagved spilles der fodbold, samtidig med at nogle skal til musik, sløjd, idræt, tandlæge eller Norsk Sekvenstræning. Banens størrelse er åbenbart aftalt, men man kan godt komme igennem den, selv med en mooncar – hvis bare alle tager lidt hensyn til hinanden. Vi har været med til at bestemme en regel om fodbold. Den er enkel og lyder: "hvis nogle vil være med i en kamp, der er begyndt, kan de komme med på et af holdene efter en scoring." Nogle gange tror jeg alligevel, at det er svært at komme med, men jeg er sikker på, at hvis man insisterer (måske tilsidst henvender sig til en voksen) lykkes det.

Den sidste lange tid har der været en eller to rundboldbaner på det flade stykke foran hovedbygningen på den måde, at der er base i hver ende. Samtidig med, at der er to rundboldkampe i gang, hvor boldene let kan komme ind på den forkerte bane, passerer der masser af andre igennem, gående, løbende eller kørende. Alligevel kan I i den enkelte kamp koncentrere jer om spillet, slå, gribe, kaste løbe som om I var de eneste på stedet.

Og sådan kunne jeg fortsætte med at beskrive alt det, der foregår samtidig i denne gård – og som udvikles i hinanden uden, at det giver de store problemer. Det er fantastisk og dybt imponerende at se, hvor dygtige I er til at give plads til hinanden og få det hele til at virke. Jeg tror, at kunsten, som I har lært, er, at hvis man ikke holder på det firkantede – f.eks. en bane er en bane og må kun bruges til en ting, alle der ikke er med i spillet skal holde sig ude – så kan der blive plads til meget mere til gavn for alle. Hvis man hjælper hinanden lidt, så kan vi alle sammen lidt mere.

For et par uger siden kom en vildtfremmed dame ind på mit kontor. Jeg sad dybt koncentreret og skrev et eller andet udviklet på min computer. Hun spurgte, om dette var skolelederens kontor, og det måtte jeg jo sige ja til. "Hvem af personalet har en grå Honda, som holder på Trøjborgvej", spurgte hun mig så lidt ophidset. Jeg var stadig optaget af det, jeg sad og lavede og svarede derfor, at jeg virkelig ikke vidste, om nogen i personalet havde en grå Honda. (Jeg tror måske endda, at jeg tænkte: "hvad rager det mig." Men det vil jeg være ked af at indrømme.) "Jamen", sagde hun, "Den er blevet parkeret efter, at jeg parkerede og så tæt på min bil, at jeg ikke kan komme ud". Jeg tror, at jeg var tæt på at svare, at det ikke kunne være mit problem – men heldigvis lykkedes det mig at løsrive mig fra arbejdet og se rigtig på hende. Hun var tydeligt frustreret, ked af det og havde travlt, nok for at nå et eller andet. "Nåh", sagde jeg for at vinde lidt tid, "det var ikke så godt. Skal jeg prøve at gå med ned på gaden og se på det?" Det ville hun gerne. Nu skal jeg lige fortælle, at jeg selv synes, at jeg nærmest er ekspert i baglæns parkering og også i at køre ud igen. Vi gik ud på Trøjborgvej og så på det. Jeg kunne straks se, at jeg godt kunne køre den bil ud, så jeg bad om nøglen, og satte mig ind. Bakkede og opdagede samtidig, at hun var vildt optaget af at dirigere afstand. Jeg lod som om, jeg rettede mig efter det, men fortsatte alligevel med at bakke til jeg kunne føle bilen bagved. Så frem og røre ved bilen foran, tilbage og røre og så ud – fri på gaden. Jeg steg ud, selvfølgelig stolt. Hun var glad og takkede for hjælpen. Hun vinkede til mig langt ned ad gaden. Jeg tænkte, at det er et varieret job, jeg har.

Jeg gik tilbage, og fortalte Marianne på biblioteket om episoden på vejen. Jeg følte mig faktisk lidt god.

Tilbage på kontoret gik jeg videre med arbejdet. Det blev jeg forbavsende hurtig færdig med. Det næste jeg gik i gang med, klarede jeg også stort set uden problemer. Jeg snakkede så med nogle børn, havde rigtig god kontakt, var opmærksom og lyttende. Så snakkede jeg med nogle voksne om nogle problemer. Det gik let, jeg var i godt humør, havde overskud, vi fik det løst – jeg tror, at alle var glade.

Så var det, at det gik op for mig, at det egentligt var mig, der skulle have takket damen. Hun havde brudt min dag, min rutine og havde givet mig lov til at hjælpe hende med et problem, jeg kunne løse. Det havde gjort mig glad, og det havde gjort, at resten af min dag var blevet meget bedre. Jeg kunne mere, alt var blevet lettere og det smittede af på andre.

Det er afgørende for jer, hvordan I forholder jer til problemer – store som små - det vil få stor betydning for jeres liv fremover.

Problemer mellem mennesker kan, hvis de ikke løses, udvikle sig til konflikter – og det kan være dårligt.

Konflikt er et latinsk ord, som betyder: støde sammen, strid eller uoverensstemmelse.

En konflikt kan løses, men det kræver langt mere end at løse et problem.

Problemer handler ikke om magt eller hvem der har ret – det gør konflikter næsten altid.

Konflikter er mere ligesom en krig. Der vil næsten altid blive en taber og en vinder, og det er trist.

Vi skal tage de konflikter, der er nødvendige. Vi skal kæmpe de kampe, vi synes er rigtige. Vi skal vinde dem, hvis sejren giver frihed og muligheder for flere mennesker – men vi skal samtidig være ydmyge og sørge for, at taberne også får del i sejren. Det er rigtig svært, næsten umuligt, men det kan lade sig gøre, og det skal være målet.

I skal have en lille gave med.

Man kan sammenligne et problem med en knude.

En knude der skal løses op.

En konflikt er en knude, der er meget fast bundet, som måske ikke kan løses op.

Den gordiske knude var man nødt til at hugge over. I har måske ikke hørt om den, men så kan I få det problem at finde ud af, hvad det handler om.

I skal derfor have en knude med jer, som I nok kan løse op, men hvor problemet

måske er at binde den igen - ligesådan. Det kan I øve jer på, for

I ka' gør' det, hvis I virkelig vil,

bare prøv, prøv og prøv.

Tak for den tid vi har haft sammen
og held og lykke fremover.

Kærlig hilsen

Stig